

GAZETA
pomorska

EDYCJA IX

2022

forum rolnicze

GAZETY POMORSKIEJ

26 LISTOPADA 2022 R.

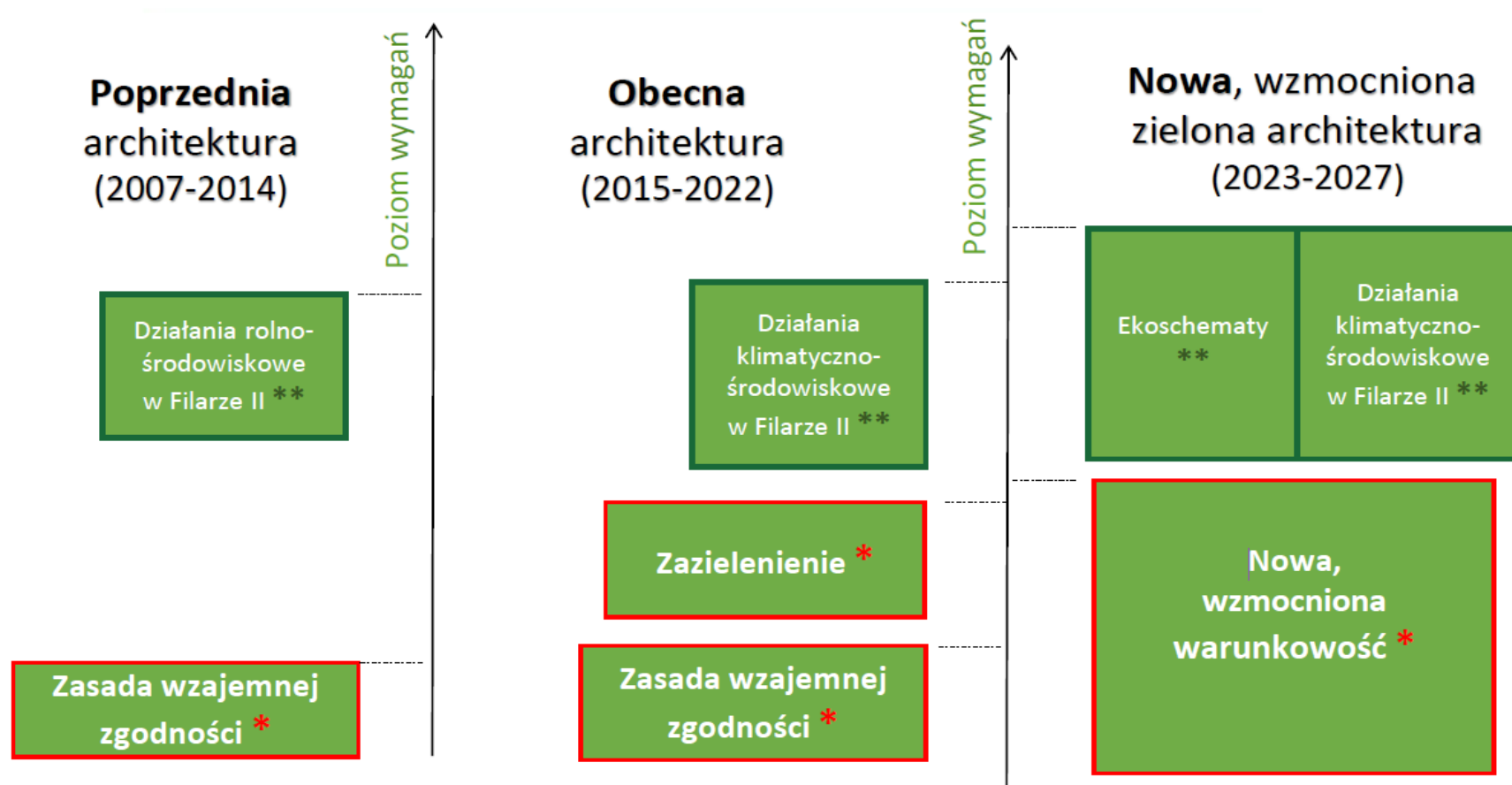

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

Zmiany w mechanizmach wsparcia bezpośredniego dochodów gospodarstw rolniczych

Łukasz Piotrowski
Główny specjalista ds. ekonomiki,
Kujawsko-Pomorski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie

Architektura WPR

* Obowiązkowe dla rolników ** Dobrowolne dla rolników

Warunkowość

Połączenie dotychczasowej Wzajemnej Zgodności z nowymi, ulepszonymi normami dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, a także integracja niektórych istniejących wymogów w zakresie zazieleniania.

Podstawowe wymogi w zakresie zarządzania
(Statutory Management Requirements – SMR)

Normy dotyczące utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska
(Good Agricultural and Environmental Condition – GAEC);

Norma GAEC 1: **Utrzymywanie trwałych użytków zielonych w oparciu o stosunek powierzchni trwałych użytków zielonych do powierzchni użytków rolnych na poziomie krajowym.**

Norma GAEC 2: **Ochrona torfowisk i terenów podmokłych**

Planowana od 2025r.

Norma GAEC 3: **Zakaz wypalania gruntów rolnych**

Norma GAEC 4: **Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych**

Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin na gruntach rolnych w pobliżu wód powierzchniowych w odległości wynoszącej co najmniej 3 m.

Norma GAEC 5: **Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu**

Obniżenie kryterium spadku z 20 do 14% wpisuje się w znaczne podwyższenie celu normy, tj. podwyższenie ochrony gruntów ornych przed erozją.

Norma GAEC 6: Minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach

Minimum 80% gruntów ornych pod okrywą ochronną gleby w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego.

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby

Gospodarstwa powyżej 10 ha gruntów ornych zobowiązane są do:

- min. **40%** gruntów ornych - zmiana uprawy w porównaniu z rokiem poprzednim,
- ta sama uprawa w plonie głównym nie może być prowadzona dłużej niż **3 lata** na tym samym polu,
- co najmniej **3 różne uprawy**, główna $\leq 65\%$, dwie główne $\leq 90\%$,

Norma GAEC 8: Minimalny udział powierzchni wyłączonych z produkcji

Gospodarstwa powyżej 10 ha gruntów ornych zobowiązane są do:

- min. **4%** gruntów ornych na poziomie gospodarstwa przeznaczone na obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane lub
- min. **7%** gruntów ornych na poziomie gospodarstwa przeznaczone na obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane oraz międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin, z czego **3%** stanowią obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane.

Norma GAEC 9: Zakaz przekształcania lub zaorywania TUZ wyznaczonych jako cenne na obszarach Natura 2000

Derogacja normy DKR 7 w 2023 r. wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego – norma DKR 7 dotycząca zmianowania upraw nie będzie stosowana w 2023 roku, w związku z czym rolnicy nie będą musieli realizować praktyk służących zmianowaniu oraz dywersyfikacji upraw na gruntach ornych.

Derogacja normy DKR 8 w 2023 r. wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego – częściowe odstępstwo od stosowania normy DKR 8 w roku 2023 umożliwi prowadzenie produkcji na gruntach ugorowanych, z wyjątkiem uprawy kukurydzy, soi i zagajników o krótkiej rotacji.

Mechanizmy wsparcia dochodów – płatności bezpośrednie

- **Podstawowe wsparcie dochodów (BISS/PWD) – odpowiednik JPO**
Szacowana stawka na poziomie ok. 118 EUR/ha*
- **Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów (CRISS) – odpowiednik płatności dodatkowej**
- płatność przysługuje od 1 do 30 ha bez wyłączenia 3 ha stosowanego obecnie (gospodarstwa uprawnione od 1 do 300 ha).
Szacowana stawka ok. 40 EUR/ha*
- **Uzupełniające wsparcie dochodu dla młodych rolników – odpowiednik płatności dla młodych rolników**
- brak limitu powierzchniowego (obecnie 50 ha),
- maksymalny wiek 40 lat w pierwszym roku złożenia wniosku o przyznanie tej płatności,
- rozpoczęcie działalności nie wcześniej niż 5 lat przed złożeniem wniosku,
- wymóg posiadania wykształcenia na poziomie ponadpodstawowym lub posiadania 3 letniego stażu pracy w rolnictwie.
Szacowana stawka ok. 60 EUR/ha*

*średnia z okresu 2023-2026

Mechanizmy wsparcia dochodów związane z produkcją

- **Krowy**
- do 20 szt. zróżnicowanie minimalnego progu kwalifikowalności (1 lub 3) w zależności od województwa.
Szacunkowa wysokość stawki: ok. 96 EUR/szt.*
- **Młode bydło**
- do 20 szt. zróżnicowanie minimalnego progu kwalifikowalności (1 lub 3) w zależności od województwa.
Szacunkowa wysokość stawki: ok. 75 EUR/szt.*
- **Owce**
- min 10 macierek w wieku ≥ 12 miesięcy.
Szacowana stawka ok. 26 EUR/szt.*
- **Kozy**
- min 5 samic w wieku ≥ 12 miesięcy.
Szacowana stawka ok. 11 EUR/ha*

*średnia z okresu 2023-2026

Mechanizmy wsparcia dochodów związane z produkcją

- **Rośliny strączkowe na nasiona**
- brak degresywności.
Szacunkowa wysokość stawki: ok. 204 EUR/ha*
- **Rośliny pastewne**
- maksymalnie do 75 ha.
Szacunkowa wysokość stawki: ok. 103 EUR/ha*
- **Truskawki**
Szacowana stawka ok. 271 EUR/ha*
- **Len**
Szacowana stawka ok. 101 EUR/ha*
- **Chmiel**
- 3 rejony (lubelski, wielkopolski, dolnośląski), minimalna obsada 1300 sadzonek/ha.
Szacowana stawka ok. 435 EUR/ha*

*średnia z okresu 2023-2026

Mechanizmy wsparcia dochodów związane z produkcją

- **Buraki cukrowe**
 - Powiązanie z umową kontraktacji.
 - Szacunkowa wysokość stawki: ok. 301 EUR/ha*
- **Ziemniaki skrobiowe**
 - Powiązanie z umową kontraktacji.
 - Szacunkowa wysokość stawki: ok. 249 EUR/ha*
- **Pomidory**
 - Powiązanie z umową kontraktacji;
 - Plantacja założona z rozsady, minimalna obsada 20 tys. szt./ha.
 - Szacowana stawka ok. 271 EUR/ha*
- **Konopie**
 - Wpis do rejestru prowadzonego przez KOWR;
 - Odmiany o zawartości tetrahydrokannabinolu (THC) $\leq 0,3\%$
 - Szacowana stawka ok. 29 EUR/ha*

*średnia z okresu 2023-2026

Przejęciowe wsparcie krajowe

- **Uzupełniająca Płatność Podstawowa (UPP)**
- Zasady analogiczne do stosowanych w 2022 roku.
Szacunkowa wysokość stawki: ok. 44 zł/ha

- **Tytoń**
- Nowy okres referencyjny (2018 rok lub określonych przypadkach 2017 rok).
Szacunkowa wysokość stawki: ok. 0,57 EUR/kg*

*średnia z okresu 2023-2027

Ekoschematy

- **Nowy, prośrodowiskowy element płatności bezpośrednich.**
- **OBOWIĄZKOWY** dla państwa członkowskiego ale **DOBROWOLNY** dla rolników.
- Płatne, roczne praktyki, dostosowane do warunków i potrzeb krajowych, ale poddane ocenie KE pod kątem realizacji celów nowej WPR.

Ekoschemat : Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyki włączone w ekoschemat Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi będą objęte systemem punktowym.

Warunkiem przystąpienia jest uzyskanie co najmniej liczby punktów odpowiadającej realizacji na 25% powierzchni UR najwyższej punktowanej praktyki.

$$25\% * 10 \text{ ha} = 2,5 \text{ ha} \rightarrow 2,5 \text{ ha} * 5 \text{ pkt/ha} = 12,5 \text{ pkt}$$

Uzyskanie minimalnej liczby punktów możliwe jest za pomocą dowolnej liczby praktyk.

Poszczególnym praktykom przypisano odpowiednią liczbę punktów.: 1 pkt = 22,47 EUR ≈ 100 zł*

*Stawki płatności określane w EUR przeliczane na zł wg kursu PLN/EUR ustalonego na ostatni dzień roboczy września danego roku

Ekoschemat : Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyki:

1. Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt - 5 pkt

- obsada zwierząt trawożernych w gospodarstwie 0,3 – 2 DJP/ha TUZ w okresie wegetacyjnym roślin;
- zakaz przeorywania TUZ w okresie realizacji ekoschematu;
- płatność do TUZ poza obszarami Natura 2000;

1. Międzyplony ozime/Wsiewki śródplonowe - 5 pkt

- utrzymywanie wsiewek z udziałem roślin bobowatych drobnonasiennych w uprawę główną lub międzyplonów ozimych w formie mieszanek z min. 2 gatunków w terminie od 1.X do 15.II następnego roku (dopuszcza się mulczowanie po 15 listopada);
- zakaz stosowania ŚOR na międzyplonach ozimych przez okres ich utrzymania;

1. Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia wariant podstawowy - 1 pkt

- Opracowanie i przestrzeganie planu nawozowego do powierzchni GO i TUZ w gospodarstwie, opartego na bilansie N oraz chemicznej analizie gleby, określającego dawki składników pokarmowych (N, P, K i Mg oraz potrzeby wapnowania);

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia wariant rozszerzony o wapnowanie - 3 pkt

- Zakres podstawowy rozszerzony o zastosowanie wapnowania;
- Wsparcie w zakresie wapnowania do poszczególnych działek rolnych przysługuje nie częściej niż raz na 4 lata do gruntów o pH 5,5;

Ekoschemat : Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyki:

4. Wymieszanie obornika na GO w ciągu 12 godzin od aplikacji - 2 pkt

- Potwierdzenie realizacji tej praktyki za pomocą tzw. zdjęcia geotagowanego przy wykorzystaniu aplikacji udostępnionej przez ARiMR.

4. Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrygowo na GO i TUZ - 3 pkt

4. Zróżnicowana struktura upraw - 3 pkt

- Uprawa co najmniej **3 różnych upraw** na gruntach ornych w gospodarstwie, przy czym:

- udział głównej uprawy w strukturze zasiewów nie przekracza **65%** i udział najmniejszej uprawy, nie może być mniejszy niż **10%**,
- co najmniej **20%** w strukturze zasiewów stanowią: uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej (np.. bobowate)
- udział łącznie zbóż i rzepaku w strukturze zasiewów nie przekracza **65%**,
- udział upraw mających ujemny wpływ na bilans materii organicznej (m.in.: okopowe) nie przekracza **30%**.

4. Uproszczone systemy uprawy - 4 pkt

- zabiegi uprawowe wykonywane są z odstępniem od uprawy płużnej w zespole uprawek późniwnych i przedsięwnych (z wyłączeniem uprawy zerowej);
- po zbiorze uprawy pozostawia się na polu całość resztek późniwnych w formie mulczu.

4. Wymieszanie słomy z glebą - 2 pkt

Ekoschemat : Obszary z roślinami miododajnymi

Utworzeniu obszaru z roślinami miododajnymi przez wysiew mieszanki z co najmniej dwóch gatunków roślin miododajnych.

Zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie do dnia 31.VIII.

Zakaz stosowania środków ochrony roślin.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 269 EUR/ha

Ekoschemat : Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin

Płatność przyznana do powierzchni upraw, z których pochodzą produkty roślinne uprawiane zgodnie z metodykami integrowanej produkcji roślin oraz do powierzchni TUZ odpowiadającej powierzchni tych upraw.

Obowiązek utrzymania wszystkich TUZ w gospodarstwie

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 292 EUR/ha

Ekoschemat : Biologiczna ochrona upraw

Zastosowanie zabiegu ochrony roślin z wykorzystaniem preparatów mikrobiologicznych.

Zabieg chemiczny dopuszczony będzie w ostateczności*.

Płatność przyznawana będzie do powierzchni GO

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 90 EUR/ha

Ekoschemat : Retencjonowanie wody na TUZ (płatność do TUZ objętych płatnościami: w ramach

Warunkiem uzyskania płatności jest wystąpienie w danym roku na TUZ zalania/podtopienia**, w okresie między 1.V a 30.IX, przez okres co najmniej 12 następujących po sobie dni.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 63 EUR/ha

*gdy nie będzie możliwa eliminacja patogenów poprzez preparaty mikrobiologiczne

**wysycenia profilu glebowego wodą na poziomie przynajmniej 80%

Ekoschemat : Dobrostan zwierząt

Wsparcie za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie obowiązkowe normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa.

Ma na celu zrekompensowanie dodatkowych poniesionych kosztów i utraconych dochodów w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt.

KONTYNUACJA*:

- trzoda chlewna (lochy, tuczniki),
- bydło (krowy mleczne, krowy mamki),
- owce.

ROZSZERZENIE:

- kury nioski,
- kurczęta brojlery,
- indyki mięsne,
- konie,
- bydło opasowe,
- kozy.

*wsparcia dla gatunków/grup zwierząt objętych działaniem Dobrostan zwierząt PROW 2014-2020

Ekoschemat : Dobrostan zwierząt

TRZODA CHLEWNA i BYDŁO - system punktowy

1 pkt = 22,47 EUR ≈ 100 zł*

System punktowy - poszczególnym praktykom poprawiającym dobrostan zwierząt przypisano odpowiednią liczbę punktów

Warunek przystąpienia do realizacji ekoschematu w systemie punktowym:

- zapewnienie zwierzętom utrzymywanym bez uwięzi zwiększonej o co najmniej 20% powierzchni bytowej**

Punktowane praktyki:

- zwiększenie powierzchni bytowej o co najmniej 50%,
- utrzymanie na ściółce,
- późniejsze odsadzenie młodych od matki,
- zapewnienie wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok,
- zapewnienie min. 6 godz. wypasu, bez uwięzi, co najmniej 120 dni w sezonie wegetacyjnym,
- utrzymanie sów w cyklu zamkniętym.

*Stawki płatności określone w EUR przeliczane na zł wg kursu PLN/EUR ustalonego na ostatni dzień roboczy września danego roku

**Wyjątek - krowy mleczne, które są wypasane zapewnienie wypasu w sezonie wegetacyjnym, bez uwięzi

Ekoschemat : Dobrostan zwierząt

System wariantowy - płatność za realizację pakietu wymogów dla danego gatunku/grupy technologicznej zwierząt

Zwierzęta objęte systemem wariantowym:

- Owce 34,72 EUR/szt.
- Kozy 33,53 EUR/szt.
- Konie (zwiększona powierzchnia w budynkach/pomieszczeniach) 97,22 EUR/szt.
- Konie (system otwarty) 44,02 EUR/szt.
- Kury nioski 3,18 EUR/szt.bb
- Kurczęta brojlery 0,04 EUR/szt.
- Indyki z przeznaczeniem na produkcję mięsa 0,67 EUR/szt.

Degresywność płatności w obrębie danej grupy technologicznej zwierząt):

- do 100 DJP 100% płatności
- powyżej 100 DJP do 150 DJP 75% płatności
- powyżej 150 DJP brak płatności

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

Dziękuję za uwagę

Łukasz Piotrowski
Główny specjalista ds. ekonomiki,
Kujawsko-Pomorski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
tel. 52 386 72 30
e-mail: lukasz.piotrowski@kpodr.pl